

Van: Pala <info@pala.be>
Verzonden: vrijdag 11 januari 2013 3:35
Aan: Veerle Solia
Onderwerp: Er komt een nieuwe golf coöperaties aan

Wordt deze nieuwsbrief niet goed weergegeven? [Klik hier.](#)

PALA

Onze globaliserende wereld in woord en beeld
NIEUWSBRIEF

11 January 2013

Inhoud

Inleiding – coöperaties in de lift

Er komt een nieuwe golf coöperaties aan

Radio 1 programma Interne Keuken over coöperaties

DOSSIER – Op zoek naar de kampioenscoöperaties Coop en Migros

Coöperaties in de lift

Coöperaties zijn in veel landen heel belangrijk in het economische landschap, en op tal van plaatsen zitten ze in de lift. Verrassend misschien voor velen, maar ook in ons land ontstaan veel nieuwe coöperatieve bedrijven.

Centraal in deze PALA een interview met een kenner van bij ons.

En we herinneren even aan het dossier over de Zwitserse coöperatieve supermarktketens van enkele maanden geleden. Want dat viel ook in het oog van de redactie van het Radio 1 programma Interne Keuken. In de komende aflevering nu zaterdag nodigen ze auteur Dirk Barrez uit om dat thema op tafel te leggen.

Jan Rutgeerts
Global Society vzw

Er komt een nieuwe golf coöperaties aan

In vele landen maken coöperatieve bedrijven een aanzienlijk deel uit van de economie, en zorgen ze voor stabiliteit en een

SLECHTS 6 EURO
[verzending](#)
[inbegrepen](#)

[Van eiland tot wereld](#)
[van Dirk Barrez](#)
[Slechts 12 €](#)

massa jobs. In Québec of Zwitserland vormen ze in sommige sectoren zelfs de economische ruggengraat. In vergelijking daarmee doet België het niet zo goed. Maar er komt een nieuwe golf coöperaties aan. Een interview met Peter Bosmans, gebeten door het werken met en voor coöperaties.

Dirk Barrez: Men kan maar moeilijk beweren dat onze huidige economie goed presteert? Ze verslikt zich om de haverklap in financiële crises, stookt de planeet op – het allergrootste kapitaal van de mensheid – en dan nog heeft minstens een derde van alle mensen te weinig om fatsoenlijk te leven. Is coöperatief ondernemen mee een uitweg uit zo vele crises?

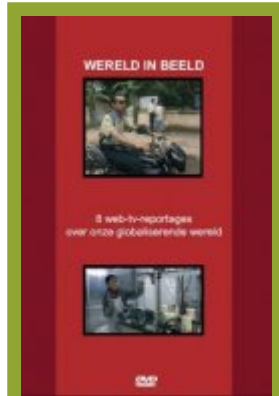
Peter Bosmans: Een eerste benadering is een zuiver filosofische benadering van de economie. Volgens mij is er heel zeker meer coöperatieve economie nodig om de wereld te veranderen. Er kan eigenlijk, algemeen gesproken, niet genoeg economie zijn. In rijke Vlaanderen nemen we 20 procent van de bevolking nu niet mee. De meeste mensen zien dat niet, maar zelfs in een welvarende stad als Leuven leven er mensen door structurele kansarmoede bijna zoals in de 19de eeuw in een achterstraatje van AB-Inbev. Het waternetstelsel van het onderwijs leidt tot een structurele uitsluiting op de arbeidsmarkt, armoede leidt tot slechte huisvesting, nauwelijks toegang tot primaire gezondheidszorgen, behoorlijke voeding, enzovoort.

De noodzaak van meer coöperaties stuit op weinig tegenstand

Die noodzaak van meer coöperaties stuit op heel weinig tegenstand. Ook in de ondernemerskringen van UNIZO, of in hogescholen, spreekt men mij niet tegen. Ik verwachtte veel tegenwind, maar niet dus. Sommige UNIZO mensen zeggen uitdrukkelijk dat ze meer coöperatieve werking, met zijn gezonde evenwichten tussen rendement en andere criteria, ook zien zitten voor kleine en middelgrote ondernemers.

Maar welke economie is dan nodig? Ze moet een hele transitie ondergaan? Dat moet een groene economie zijn, opnieuw in dienst van mensen, niet uitsluitend gericht op financieel rendement ... eigenlijk moeten socialistische ministers die post opeisen in plaats van altijd maar sociale zaken of pensioenen. Economie is te belangrijk om aan rechts over te laten.

Een begrensde dividend is essentieel

[DVD met 8 web-tv-reportages over onze globaliserende wereld voor onderwijs & vorming](#)

Er mag dividend zijn, want aandelen in een coöperatieve vennootschap zijn evengoed risicokapitaal. Het is belangrijk om daar tegenover de vennoot heel transparant in te zijn. Dit is alvast één van de lessen die we uit het Arco-dossier kunnen leren. Dat mag 6 procent, of misschien 8, daar wil ik nog over discussiëren, maar er moet een in elk geval een rem op staan. Want net die beperking dwingt u om breder te kijken dan enkel maar de financiële winst. Ik zie dat ook bij ons in de beweging, bij coöperaties als Multipharma en P&V.

Een correct en begrensd rendement is essentieel. Het mag niet draaien om, zoals in de privésector zo dikwijls is gebeurd, winsten uitkeren, dan nog putten graven ook en finaal het bedrijf om zeep helpen, denk aan Fortis of Dexia. Die wettelijke beperking van het rendement blijkt toch vaak een hinderpaal voor privéondernemers, die willen zulke begrenzing niet aanvaarden.

En wat is dan de andere benadering van coöperatief ondernemen?

De projectvoorstellen die wij krijgen zijn niet filosofisch, ze keren zich niet tegen hét systeem. De drijfveer voor mensen is dat ze een bedrijf willen oprichten met niet winst als enige of belangrijkste motief. Pas later stellen ze vast, tiens, we zijn coöperatief bezig.

Niet zo lang geleden was er een dag met coöperatieve bedrijven, zoals de Mechelse Veilingen en Passwerk cvba waar Dirk Rombaut verantwoordelijke is. Die had nog nooit van de ICA principes gehoord, de wereldwijd aanvaarde principes over coöperatief ondernemen. Ze waren vertrokken van een moeilijke doelgroep, mensen met autismespectrumstoornis en hoe hun probleem ombuigen tot een sterk punt, bijvoorbeeld graag repetitief werk doen zoals het testen van softwareprogramma's tot er een bug uit komt.

Die coöperatieve waarden worden bijna uit zichzelf toegepast

En kijk, daar komt hier het ICA principe van samenwerking boven water. Want in plaats van die kennis te verkopen, hebben ze die gratis en voor niets ter beschikking gesteld van een Duitse partnerorganisatie. Zo zie je dat die ICA principes en waarden bijna uit zichzelf worden toegepast.

Dat is heel verschillend van vele grote bedrijven met hun grote speeches over maatschappelijk verantwoord

ondernemen. Vaak zijn dit mooie marketingverhalen met weinig inhoud. Maar coöperaties pakken vaak helemaal niet uit met hun maatschappelijke meerwaarden omdat ze die vanzelfsprekend vinden.

Voorbeelden? Als ik gedurende een periode minder elektriciteit verbruikt heb, stort Ecopower het bedrag dat ik te veel betaald heb, onmiddellijk terug op mijn rekening. Bij Electrabel was het net omgekeerd: je kon vooraf meer betalen, voor een toekomstig geschat meer verbruik.

Of neem wat de veilingen doen. Ze geven hun overschotten aan de voedselbanken.

Ik zie amper nog coöperaties ontstaan die geen rekening houden met de ecologische component. Zo zal een project in de kinderopvang bij het bouwen of verbouwen dat spontaan op een zo ecologisch mogelijke manier doen.

Er is dus heel veel coöperatief initiatief maar dat is veel minder ideologisch gedreven. Het is de praktijk die de ideologie toont. Net doordat het vrijwel allemaal kmo-tjes zijn, die elk heel hard werken in hun eigen markt, is het niet zo zichtbaar wat ze allemaal samen te betekenen hebben. Pas nu worden ze in kaart gebracht, niet makkelijk want het juridische statuut van de coöperatie is zo wendbaar dat er ook misbruik van wordt gemaakt.

U werkt voor Febecoop, de organisatie gegroeid uit de rijke coöperatieve geschiedenis van de socialistische beweging. Is ideologie belangrijk? Want jullie willen het coöperatieve model bevorderen, en geven advies met het oog daarop?

Wij hebben een ideologische insteek. Versta, we zijn gelukkig dat we van het communisme afgeraakt zijn. Maar hopelijk raken we binnenkort ook van het kapitalisme af. We hebben een coöperatieve economie nodig, door mensen, voor mensen, en van mensen, dat is de democratische insteek.

Een ideologische insteek is belangrijk voor ons omdat mensen tenslotte altijd gedreven zijn door waarden en normen. Zeker in hun vrije tijd zijn mensen waardegedreven zaken actief, in de jeugdbeweging of elders. Niet voor niets is België het land van de vzw's. Dus waarom zou iemand de maandagmorgen op zijn werk andere waarden moeten nastreven dan in het weekend?

Professoren kennen de coöperatieve vennootschap wel

maar focussen op nv en bvba

Die insteek is ook nodig omdat we afgedwaald zijn van *oeconomia* in zijn brede betekenis, namelijk de gouden regels voor het huishouden. Die ontsparing, de verenging van de economie, gebeurde laat, pas in de 19de eeuw met de doorbraak van de industrialisering en de nood aan grote kapitalen.

En wat merk je dan? Professoren kennen de cvba wel (nvdr coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid), maar toch wordt er vooral gefocust op de klassieke vennootschapsstatuten als de nv en de bvba.

De dag dat het goed gekend is, zullen heel veel familiale bedrijven er op springen. Want juridisch leent dat statuut zich omwille van zijn soepel karakter te veel voor foefelconstructies. Dat moet eindelijk worden rechtgezet, tot een wetgeving met enkele essentiële criteria: dividendbeperking, een vorm van democratie, een vorm van dienstverlening aan de gemeenschap. Pas dan is een coöperatie een hefboom voor een andere economie.

Hoe belangrijk kan die coöperatieve economie dan wel zijn?

klik hier om het volledige interview te lezen

Dirk Barrez

Radio 1 programma Interne Keuken over coöperaties – zaterdag 12 januari 2013

Zaterdagochtend 12 januari besteedt het Radio 1 programma Interne Keuken aandacht aan coöperaties. Daarvoor nodigen radiomakers Koen Fillet en Sven Speybrouck om 11 uur Dirk Barrez mee uit aan hun tafel. Aanleiding is zijn artikelreeks over de Zwitserse supermarktcoöperaties Coop en Migros die verscheen op de nieuwssite DeWereldMorgen.be en ook in PALA.

BOEK 'VAN EILAND TOT WERELD' voor SLECHTS 12 €

UITZONDERLIJK AANBOD. Het boek *'Van eiland tot wereld. Appèl voor een menselijke samenleving'* (258 p.) bestellen kan voor slechts 12 €, verzending inbegrepen (winkelwaarde 19 € – klik hier

Wanneer u dit meer uitgebreide boek *'Van eiland tot wereld. Appèl voor een menselijke samenleving'* (258 p.) bestelt samen met het meer recente *'van Verontwaardiging naar Verandering'* (3de druk al, 72 p.) betaalt u slechts 15 €.

En dat is eveneens met de verzending inbegrepen
(winkelwaarde 25 €) – klik hier voor dit voordeelaanbod

DOSSIER – Op zoek naar de kampioenscoöperaties Coop en Migros

Is er economisch leven naast kapitalistische bedrijven en overheidsbedrijven? Vooral de Zwitserse coöperatieve supermarktketens Coop en Migros bewijzen al vele decennia dat de beste ondernemers wel eens te vinden kunnen zijn in de samenleving, tussen staat en financieel kapitalisme in.

Wie (nogmaals) de volledige artikelreeks over de coöperaties Coop en Migros wil lezen of consulteren, kan daarvoor terecht op DeWereldMorgen.be.

[Klik hier voor het inleidende artikel](#)

[En hier komt u op de overzichtspagina](#)

Voor wie het gemist zou hebben in de drukke eindejaarsperiode

Ook ons eigenzinnig jaaroverzicht over het voorbije jaar 2012 is nog altijd gastvrij voor nieuwe lezers en lezeressen – [klik hier](#)

JA, IK WORD NU PALA 2 EURO STEUNGEVER

Met slechts 2 euro per maand verzeker ik de verdere uitbouw van PALA... klik hier

WERK MEE AAN EEN LEEFBARE WERELD Ben je tevreden over PALA ?

Mail hem dan door naar vrienden en kennissen.

Wil je geen enkele PALA missen,
om gratis in te schrijven, klik hier

BOUW MEE AAN EEN LEEFBARE WERELD Zie je onze initiatieven zoals de PALA brief, onze websites, boeken en DVDs wel zitten?

We willen graag nog meer doen.

Uw steun is welkom op

rekeningnummer 979-2186488-16

met vermelding "steun Global Society vzw"

